

JOURNAL OF VALUATION AND EXPERTNESS

editor-in-chief: Ing. Jakub Horák, MBA

managing editor: Ing. Jiří Kučera and Ing. Eva Kalinová

chairman of the editorial board: Ing. Veronika Machová, MBA

Published by:

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

School of Expertness and Valuation

Okružní 517/10

370 01 České Budějovice

Tel.: +420 380 070 218

e-mail: horak@mail.vstecb.cz

<http://journals.vstecb.cz/publications/Journal-of-valuation-and-expertness>

ISSN 2533-6258 (Online)

Periodicity: Twice a year

Since 2016

Date of issue: December 2020

EDITORIAL BOARD/EDIČNÍ RADA

Ing. Veronika Machová, MBA – chairman

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

prof. Ing. Marek Vochozka, MBA, Ph.D., dr. h. c.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

prof. Ing. Jan Váchal, CSc.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

doc. Ing. Eva Vávrová, Ph.D.

Mendel University of Brno

Ing. František Milichovský, Ph.D., MBA, DiS.

Brno University of Technology

Dr. Lu Wang

Zhejiang University Finance Economics, China

Ing. Ondrej Stopka, Ph.D.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

doc. Ing. Jarmila Straková, Ph.D.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

PaedDr. Mgr. Zdeněk Caha, MBA, Ph.D., MSc.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Ing. Filip Petrách, Ph.D.

University of South Bohemia in České Budějovice

Ing. Simona Hašková, Ph.D.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Ing. Vojtěch Stehel, MBA, PhD.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Ing. Jaromír Vrbka, MBA, PhD.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Ing. Zuzana Rowland, MBA, PhD.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Mgr. Petr Šuleř, PhD.

The Institute of Technology and Business in České Budějovice

Content/Obsah

DEVELOPMENT OF THE TRADE BALANCE OF THE V4 STATES DURING CRISIS.....	1
VÝVOJ OBCHODNÍ BILANCE STÁTŮ V4 V DOBĚ KRIZE.....	2

Nikola Kučerová, Tomáš Krulický

DEVELOPMENT OF INFLATION IN THE CZECH REPUBLIC COMPARED TO V4 STATES	15
VÝVOJ INFLACE ČESKÉ REPUBLIKY V POROVNÁNÍ SE STÁTY V4.....	16

Zuzana Matušková, Eva Kalinová

EVALUATION OF THE FINANCIAL SITUATION OF ENTERPRISES PROVIDING PUBLIC SERVICE.....	25
HODNOCENÍ FINANČNÍ SITUACE PODNIKU ZABÝVAJÍCÍHO SE SLUŽBAMI VEŘEJNÉHO CHAREKTERU.....	26

Svatopluk Janek, Jakub Horák

BARRIERS FACED BY A COMPANY ENTERING A SPECIFIC MARKET, PPE MARKET	47
PŘEKÁŽKY PŘI VSTUPU FIRMY NA KONKRÉTNÍ TRH, TRH OOP	48

Iveta Koloušková, Veronika Machová

ANALYSIS OF FINANCIAL STABILITY OF SMEs OPERATING IN THE FIELD OF REAL ESTATE.....	58
ANALÝZA FINANČNÍ STABILITY MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ PŮSOBÍCÍCH V OBLASTI NEMOVITOSTÍ	59

Jiří Kučera, Eva Kalinová

DEVELOPMENT OF INFLATION IN THE CZECH REPUBLIC COMPARED TO V4 STATES

Zuzana Matušková¹, Eva Kalinová²

¹ School of Expertness and Valuation, Institute of Technology and Business in České Budějovice, Czech Republic

² The Faculty of Operation and Economics of Transport and Communications, Department of Economics, University of Žilina, Slovakia

Abstract

Using this work, the time series of the development of the inflation rate in the Czech Republic, Poland, Slovakia and Hungary, i.e. the V4 countries, is analyzed. The aim of the article is to find out how the inflation rate developed in the Czech Republic in comparison with the V4 countries in the period from 2013 to 2020. Inflation rates of individual countries are compared, as well as changes in consumer prices in the Czech Republic and Slovakia. The source for the data are the websites of the Czech and Slovak Statistical Offices and Eurostat. Poland has the largest fluctuation of all countries, in 2013-2016 inflation was low, then since 2017 inflation has been rising and in 2020 it was 3.7%. The minimum value of inflation was -0.7% in 2015. The overall maximum value of inflation was again in Poland, in 2020 with 3.7%. In each country, the average inflation rate decreased and rose, until 2016 a rather lower inflation rate was observed, rising to a maximum of 1.7% in Hungary in 2013. From 2017, the average inflation rate has risen sharply. As far as consumer prices are concerned, Slovakia achieves lower values, while the Czech Republic shows higher consumer price levels by units of percentage points. In the last two years, consumer prices are significantly higher than in Slovakia. The difference is up to 20%. Slovakia therefore had lower price increases than the Czech Republic.

Keywords: inflation, inflation rate, V4 states, time series, consumer prices

VÝVOJ INFLACE ČESKÉ REPUBLIKY V POROVNÁNÍ SE STÁTY V4

Zuzana Matušková¹, Eva Kalinová²

¹ Ústav znaleství a oceňování, Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích, Česká republika

² Fakulta provozu a ekonomiky dopravy a spojů, Katedra ekonomiky, Žilinská univerzita v Žilině, Slovensko

Abstrakt

Pomocí této práce je analyzována časová řada vývoje míry inflace v České republice, Polsku, Slovensku a Maďarsku, tedy států V4. Cílem článku je zjistit, jak se vyvíjela inflace v ČR a v porovnání se státy V4 za období od roku 2013 do roku 2020. Míry inflací jednotlivých států jsou porovnány, stejně tak jsou analyzovány změny ve spotřebitelských cenách ČR a Slovenska. Zdrojem dat jsou webové stránky Českého a Slovenského statistického úřadu a Eurostat. Polsko má největší výkyv ze všech států, v letech 2013-2016 byla inflace nízká a od roku 2017 stále inflace stoupala a v roce 2020 byla 3,7 %. Minimální hodnota inflace byla -0,7 % a to v roce 2015. Celková maximální hodnota inflace byla opět v Polsku, a to v roce 2020 se 3,7 %. V každém státě se průměrná míra inflace klesala a stoupala, do roku 2016 byla pozorována spíše nižší míra inflace, maximálně stoupla do 1,7 % v Maďarsku v 2013. Od roku 2017 průměrná míra inflace prudce stoupala. Co se týká spotřebitelských cen, nižších hodnot dosahuje Slovensko, Česká republika pak vykazuje o jednotky procent vyšší hodnoty spotřebitelských cen. V posledních dvou letech jsou spotřebitelské ceny výrazně vyšší než na Slovensku. Rozdíl je až 20 %. Slovensko tedy méně zdražovalo než Česká republika.

Klíčová slova: inflace, míra inflace, státy V4, časové řady, spotřebitelské ceny

Úvod

Inflace se dotýká úplně každého (podnikatele, podniků, soukromníků, fyzických osob, právnických osob, ...). Právě proto je důležité pro všechny dotčené sledovat její vývoj hlavně ve vztahu k vlastnímu podnikání. Proč by nás inflace měla zajímat? Ukazuje, o kolik procent byla česká měna znehodnocena. Jednoduše řečeno – rostoucí inflaci si člověk za stejný výdělek jako v předcházejícím období nakoupí se stejným výdělkem méně věcí v období následujícím. Pokud se nezvýší platy v podobném poměru jako míra inflace, tak lidé na této situaci prodělávají.

Tento příspěvek se zaměřuje na vývoj inflace v České republice (ČR) v porovnání se státy V4 (Česká republika, Slovensko, Polsko a Maďarsko). Sledování vývoje inflace je stále aktuální aktivita, už jen z toho důvodu, že se každý rok mění ceny služeb a statků. Vyjádření míry inflace dokážeme vyjádřit pomocí spotřebitelských cen a je třeba uvést vždy za jaké období to je (Inflace, spotřebitelské ceny, 2021). Situace ohledně pandemie COVID-19 zajisté bude mít, a již má, významný vliv právě na ceny služeb a statků, potažmo na míru inflace. V každé středoevropské, východoevropské a pobaltské zemi je hospodářský růst a inflace ovlivňována ostatními nejvyspělejšími státy. Dopady obchodu jsou v tomto regionu silné a mají pozitivní dopad na hospodářský růst a inflaci (Khan, 2020). Inflaci ovlivňuje růst HDP, míra zaměstnanosti, inovace a další makroekonomické ukazatele.

ČR, Polsko a Maďarsko změnily v uplynulých letech inflační cíle a měnovou strategii, čímž byla ovlivněna volatilita makroekonomických proměnných. Výsledkem se zdají být období vysoké a nízké volatility, a to pro všechny tři zmíněné ekonomiky (Drygalla, 2020). Někteří autoři dokonce zkoumají, do jaké míry peníze mohou pomáhat předvídat inflaci (Albulescu a Pepin, 2018).

Pandemie COVID-19 nahrála zvýšení cen v roce 2021, přičemž výšení se může promítnout i v dalších letech. Situace ohledně pandemie COVID-19 vedla k nárůstu inflace. V případě, že se vláda shodne na tom, že je optimální zvýšit ceny služeb a produktů, tak v budoucnosti dojde k navýšení inflace (Uribe, 2020). COVID-19 vede podniky k tomu, aby zvyšovaly ceny produktů a služeb. Podniky zvyšují tyto ceny hlavně z důvodu nárůstu cen používaných materiálů. Krize zapříčiněná pandemií COVID-19 významně ovlivnila všechny makroekonomické ukazatele a samozřejmě i hospodářství jednotlivých států.

Cílem práce je zjistit, jak se vyvíjela inflace v ČR a v porovnání se státy V4 (Česká republika, Slovensko, Polsko a Maďarsko) za období od roku 2013 do roku 2020.

Za účelem splnění cíle jsou definovány dvě výzkumné otázky:

- 1) Jak si stojí ČR v inflaci v porovnání se Slovenskem?
- 2) Je vývoj míry inflace obdobný ve všech státech V4, nebo jsou mezi těmito státy významnější rozdíly, co se míry inflace týká?

Literární rešerše

Peněžní nabídka ovlivňuje inflaci v různých časových horizontech a za různých úrovní inflace v České republice, Polsku, Maďarsku a Rusku. Pozorováním těchto čtyř zemí můžeme posoudit, zda inflační cílení (IT) hraje významnou roli při omezování inflace, protože tři země visegrádské skupiny (V4) přijely inflační cílení téměř před dvěma desetiletími. Naznačující kvantily nemají zatím žádný vliv na růst peněžní hodnoty na inflaci v České republice a Maďarsku. Růst peněžní hodnoty ovlivňuje inflaci jen v Polsku. Přijetí IT je strategie v zemích visegrádské skupiny, aby růst peněžní hodnoty měl vliv na inflaci v daných zemích zanedbatelná, nebo nemají žádný vliv (Zivkov, 2020).

Albulescu (2018) testoval stabilitu funkce poptávky po penězích ve vybraných státech. Zkoumal, do jaké míry peníze pomáhaly předvídat inflaci. Nejprve se ukázalo, že dlouhodobá poptávka po penězích byla lépe popsána 2 modely – otevřená ekonomika a uzavřená ekonomika. Potom se porovnávaly schopnosti modelů, aby předpověděly inflaci v daných zemích v České republice, Maďarsku a v Polsku. Obchodní šok ovlivňuje hospodářský růst a

inflaci dalším zemím. Výsledky ukazují, že dopady obchodů jsou v regionu silné a mají pozitivní dopad na hospodářský růst a inflaci v regionu. Česká republika, Slovensko a Polsko však hrají v daném procesu větší roli než jiné státy (Khan, 2020).

V roce 2008 celý svět zasáhla velká finanční krize. V důsledku krize začaly růst veřejné dluhy po celém světě. To způsobilo skoro všem státům velké hospodářské problémy. Některé státy v Evropské unii (EU) museli využít pomoc od tzv. trojky ke zmírnění finančních potíží (Savai, 2017). Ke krizi v roce 2008 patřil podle Tkalcovic (2020) i lednový efekt. Pomocí analýzy každé společnosti pomocí průměru a regresní analýzy zdokumentoval, že vysoká míra nevratnosti akcií mikrokapitalizace již není na akciovém trhu přítomna po finanční krizi 2008. Potvrzení zániku lednovém efektu je podmíněno novými datovými sadami. Velký finanční šok zažily také banky. Ty využívaly negativní šok a analyzovaly úvěrové chování a dopady na pracovní sílu (Aghabarari, 2021). Podle Prazaka (2019) je finanční výkonnosti ve společnosti čím dál větší. Je to tím, jaká je míra finanční situace, riziko bankrotu, jak je ovlivněno makroekonomické prostředí. Důležitou roli při definování hospodářské rovnováhy hrají ukazatele (míra inflace, ...), a to se pak odráží na fungování jednotlivých podniků. Aliu (2021) pojednává o akciích na trhu. Dané firmy poskytují likviditu a diverzifikační výhody. Vliv na cenu akcií mají na burze visegrádské čtyřky makroekonomické faktory. Po přijetí inflačního cílení v ČR, Maďarsku a Polsku se změnila měnová politika, která ovlivnila volatilitu významných makroekonomických proměnných v dalších letech (Drygalla, 2020). V letech 2000-2016 byl také deklarován negativní sklon Phillipsovy křivky (PC) v zemích V4 s nejvyšší intenzitou v ČR a nejnižší v Maďarsku. Trend vývoje naznačuje růst potvrzený negativním sklonem PC, jeho návrat na Slovenku, Maďarsku a návrat pozitivního sklonu v Polsku (Kaderabkova, 2020).

Koncem roku 2019 ve světě propukla epidemie COVID-19. Způsobila vážné zvraty v celé ekonomice a společnosti, to způsobilo řadu latentních tendencí, napětí a rozporů, díky čemuž vznikly různé politické dohady a debaty (Langley, 2021). Pandemie zcela jistě způsobí v dalších letech vyšší inflaci. Uribe (2020) analyzoval podmínky tak, aby byly optimální v sociálním smyslu, a aby se centrální banky různými způsoby snažili inflaci zmírnit. Pandemie přeměrovala pozornost na postup řízení rizik v rámci finanční instituce. Zdůrazněn je pozitivní dopad rizik na výkonnost a tržní výnosy (Falzon, 2021). V období pandemie se změnila kupní síla peněz a cenové hladiny zboží a služeb v ekonomice v celém světě, ne jen v ČR a dalších státech V4. Kvůli COVID-19 byla přijata různá opatření, a to způsobilo světový propad ekonomiky (Makroekonomická predikce České republiky, 2020).

Metodika

Data do této seminární práce budou získána z webových stránek Českého statistického úřadu (czso.cz) a Eurostatu Statistics Explained (ec.europa.eu). Z webových stránek Českého statistického úřadu budou užita data o míře inflace České republiky z let 2013-2020. V tabulce budou uvedeny spotřebitelské ceny (potravin a nealkoholické nápoje; alkoholické nápoje, tabák; bydlení, voda, energie, paliva; rekreace a kultura; vzdělání), abychom je mohli srovnat s ostatními státy V4. Pro Slovensko budou data získána ze Slovenského statistického úřadu (statistics.sk). V tabulce budou uvedeny stejné spotřebitelské ceny jako v ČR, aby logicky mohla být data srovnána. Bude se jednat o data z let 2013-2020.

Data pro srovnání všech států V4 (ČR, Slovenska, Polska a Maďarska) budou získána z webových stránek Eurostatu Statistics Explained. Data budou dostupná z let 2013-2020. Zde

zjistíme, jak se ve všech státech V4 měnily (rostly nebo klesaly) míry inflace. Budeme vývoj porovnávat pomocí grafů v MS Office Excelu, kde přehledně uvidíme pohyb inflace v daných státech. Data v tabulkách budou uvedena v procentech.

Použita bude metoda komparace, analýzy časových řad a základní statistická analýza. Nejprve budou vypočteny základní statistické charakteristiky souboru dat. Tedy pro každý ze států V4 budou určeny minimální a maximální hodnoty, směrodatné odchylky, aritmetické průměry a mediány. Zkoumána bude dále, na základě grafické analýzy, míra inflace – časová řada míry inflace České republiky, následovat bude analýza časových řad vývoje inflace v dalších státech V4. Budeme sledovat vývoj inflace v České republice a komparovat budeme s vývojem inflace ostatních států V4. Dále se budeme zaměřovat na vliv celosvětové hospodářské krize v letech 2008-2009 a na počátek vlivu krizové situace způsobené pandemií COVID-19, a to opět ve všech státech V4. Časové řady míry inflace pro každý stát budou opět komparovány a budou hledány odchylky, případně souvislosti mezi vývoji inflace v jednotlivých státech V4.

Výsledky

Nyní bude provedena analýza dat inflace v ČR. Data jsou získána z internetových stránek Českého statistického úřadu. V tabulce číslo 1 jsou uvedena data od roku 2013-2020 v ČR, konkrétně pak spotřebitelské ceny v ČR. V tabulce můžeme posoudit, jak se vyvíjely spotřebitelské ceny za poslední roky. Uvidíme, že se ceny zvyšovaly každý rok. Vidíme, že v procentech se ceny zvyšují nejčastěji o 1-2 % a v posledních 2 letech to bylo až o 4 %.

Tabulka 1 – Spotřebitelské ceny v ČR

	Potraviny a nealkoholické nápoje	Alkoholické nápoje, tabák	Bydlení, voda, energie, paliva	Rekreace a kultura	Vzdělání
2013	99,1	92,9	100,4	98,2	97,5
2014	101,1	95,5	99,0	98,6	98,9
2015	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2016	99,1	104,4	100,6	101,4	101,3
2017	104,2	106,2	102,3	102,4	103,3
2018	105,6	109,4	105,3	103,4	105,1
2019	108,6	111,8	110,9	105,1	107,9
2020	113,5	120,3	114,1	107,4	111,9

Zdroj: Vlastní zpracování.

Spotřebitelské ceny budou detailněji řešeny pro porovnání ještě na Slovensku, jelikož jejich vývoj je v podstatě velmi podobný, totožný ve všech státech V4. V tabulce číslo 2 je tedy znázorněn vývoj indexů spotřebitelských cen na Slovensku. Údaje jsou uvedeny ze 4. čtvrtletí a jsou vyjádřeny v procentech. Zde můžeme posoudit, že spotřebitelské ceny během let se i snižovaly a nejen zvyšovaly, jak to bylo v ČR. Ceny se mění opět o přibližně 1-2 %. Největší hodnotu indexu cen má v sektoru potravin a nealko nápojů v roce 2019 a 2020 a naopak nejnižší v letech 2016. U alkoholických nápojů a tabáku je největší hodnota indexu pozorována v roce 2019 a nejmenší v roce 2015. V roce 2019 a 2020 byla hodnota indexu pro oblast bydlení, vody,

energii a paliva největší a nejmenší hodnoty dosáhl index v roce 2016. U rekreace a kultury byla největší hodnota indexu v roce 2019 a 2020 a nejmenší v roce 2018. V letech 2019 a 2020 byla největší hodnota indexu u vzdělání a nejmenší naopak v roce 2018.

Tabulka 2 – Spotřebitelské ceny na Slovensku

	Potraviny a nealkoholické nápoje	Alkoholické nápoje, tabák	Bydlení, voda, energie, paliva	Rekreace a kultura	Vzdělání
2013	101,0	102,5	100,3	101,1	105,7
2014	98,9	101,5	99,7	100,8	102,8
2015	100,3	99,7	100,8	101,1	101,3
2016	97,7	101,0	98,8	101,2	101,9
2017	106,4	102,3	99,1	101,9	101,1
2018	101,4	101,6	102,7	100,6	101,0
2019	105,1	102,7	103,4	102,2	104,5
2020	105,1	102,7	103,4	102,2	104,5

Zdroj: Vlastní zpracování.

V tabulce číslo 3 je uvedena míra inflace států V4, která je vyjádřena průměrným ročním indexem spotřebitelských cen. Inflace se bere v úvahu při propočtech reálných mezd, důchodů apod. Tyto ukazatele jsou používány Evropskou centrální bankou ke sledování inflace. V této tabulce vidíme, jak se ceny mění ve všech státech. Největší skok průměrné míry byl z roku 2016 na rok 2017, a to v průměru o 2 % nahoru. Největší průměrná míra změn byla v Polsku v roce 2020 a naopak nejnižší v Polsku v roce 2015.

Tabulka 3 – Průměrná míra inflace v % za rok států V4 od roku 2013-2020

Země/rok	Česká republika	Slovensko	Polsko	Maďarsko
2013	1,4	1,5	0,8	1,7
2014	0,4	-0,1	0,1	0,0
2015	0,3	-0,3	-0,7	0,1
2016	0,6	-0,5	-0,2	0,4
2017	2,4	1,4	1,6	2,4
2018	2,0	2,5	1,2	2,9
2019	2,6	2,8	2,1	3,4
2020	3,3	2,0	3,7	3,4

Zdroj: Vlastní zpracování.

V tabulce 4 je srovnání statistických dat (minimální a maximální hodnota, směrodatná odchylka, průměr a medián) míry inflace. Z daných dat získáme srovnání, jak si státy celkově vedly v letech 2013-2020. Z této tabulky vyplývá, že průměrně si nejlépe vedlo Polsko a na druhém konci je Maďarsko dosahující ve sledovaném období průměrné míry inflace 1,8, zatímco aritmetický průměr V4 byl 1,4, medián pak 1,5.

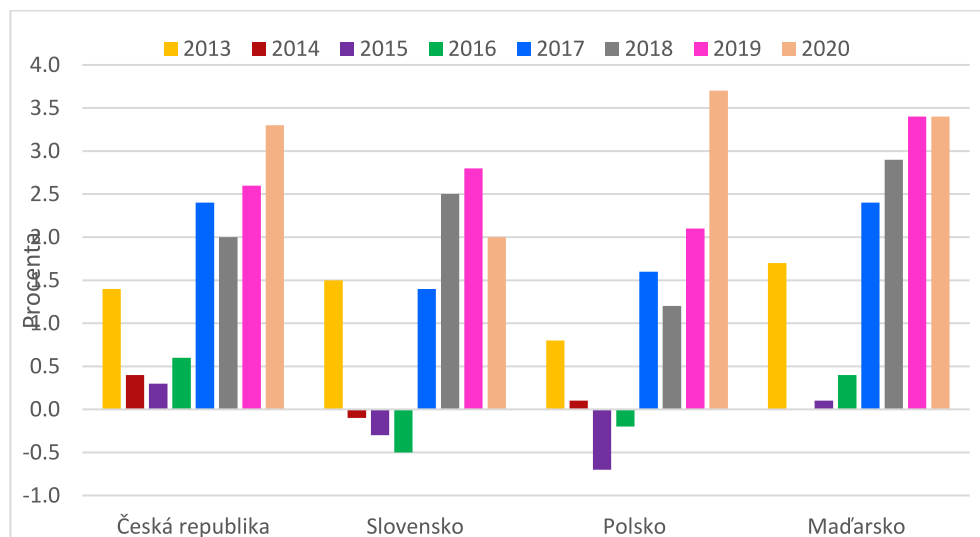
Tabulka 4 – Základní statistické charakteristické data

	Česká republika	Slovensko	Polsko	Maďarsko	V4
Minimální hodnota	0,3	-0,5	-0,7	0,0	-0,7
Maximální hodnota	3,3	2,8	3,7	3,4	3,7
Směrodatná odchylka	1,125	1,300	1,416	1,454	1,300
Průměr	1,6	1,2	1,1	1,8	1,4
Medián	1,7	1,5	1,0	2,1	1,5

Zdroj: Vlastní zpracování.

Pro lepší představu je uveden graf 1 znázorňující průměrnou míru změn míry inflace států V4 za roky 2013-2020. Vidíme v podstatě rostoucí trend vývoje míry inflace ve sledovaných letech u všech států V4. Ve druhé polovině sledovaného období (2017-2020) je míra inflace ve všech státech daleko vyšší než v případě první poloviny sledovaného období (2013-2016). V roce 2020 můžeme vidět poměrně výrazné hodnoty míry inflace ve všech sledovaných zemích, nejméně na Slovensku, nejvyšší mírou inflace naopak oplývalo Polsko, přičemž právě tato hodnota je nejvyšší ze sledovaného období a všech zemí. Lze tedy předpokládat, že pandemie COVID-19 má svým způsobem zásadní vliv na hodnotu inflace.

Graf 1 – Inflace V4 od roku 2013-2020

Zdroj: Vlastní zpracování.

Diskuse výsledků

Na základě výsledků jsme schopni odpovědět na výzkumné otázky, které byly na začátku článku stanoveny:

1) Jak si stojí ČR v inflaci v porovnání se Slovenskem?

2) Je vývoj míry inflace obdobný ve všech státech V4, nebo jsou mezi těmito státy významnější rozdíly, co se míry inflace týká?

Jak se stojí Česká republika v inflaci v porovnání se Slovenskem? Do tohoto článku bylo zařazeno jen několik odvětví spotřebitelských cen, které v podstatě charakterizují průměrný cenový vývoj v daném státě a přírůstky průměrného ročního indexu spotřebitelských cen pak vyjadřují míru inflace. V prvním odvětví, potraviny a nealkoholické nápoje, si vede lépe Slovensko, je na tom lépe cca o 2 % než ČR. V oblasti alkoholických nápojů a tabáku má ČR v průměru vyšší spotřebitelské ceny o 4 % než Slovensko. V dalším odvětví – bydlení, voda, energie a paliva – je na tom lépe Slovensko, které má opět nižší spotřebitelské ceny přibližně o 3 % než ČR. Následuje oblast rekreace a kultury. V této oblasti jsou si předmětné státy poměrně vyrovnané, v průměru se spotřebitelské ceny liší o 1 %. Více se zdražovalo v ČR. V poslední oblasti, vzdělání, je situace opět velmi vyrovnaná, protože se spotřebitelské ceny liší asi o 0,5 %. Můžeme tak konstatovat, že spotřebitelské ceny, potažmo tedy míra inflace v České republice je vyšší, než na Slovensku.

Vývoj míry inflace je podobný ve všech státech V4, nebo jsou mezi těmito státy významnější rozdíly, co se míry inflace týká? Mezi státy jsou patrné rozdíly v průměrné míře inflace, avšak liší se jen o pár desetín procent. V průměru všech států je maximální rozdíl jen 0,7 %. Nejlepší míru inflace vykazovalo Polsko, následně Slovensko a po Slovensku je ČR a to o 0,4 % hůře. Nejvyšší míra inflace byla v roce 2020 skoro ve všech státech kromě Slovenska. V Maďarsku se míra inflace roku 2019 a 2020 nezměnila. Největší rozdíly ve všech státech V4 byly v letech 2013-2016.

Z výsledků vyplývá, že v průměru je na tom nejlépe Polsko, co se průměrné hodnoty míry inflace týká (1,1 %) a nejhůře Maďarsko s 1,8 %. Maximální hodnota míry inflace byla pozorována za sledované období v Polsku, a to 3,7 % a nejnižší maximální hodnota 3,3 % v České republice. Celková nejnižší hodnota míry inflace byla na Slovensku, a to -0,7 % a nejvyšší minimální hodnota byla v České republice, a to 0,3 %.

Závěr

Cílem článku bylo zjistit jak, se vyvíjela inflace v ČR v porovnání se státy V4 (Česká republika, Slovensko, Polsko a Maďarsko) za období od roku 2013 do roku 2020. Za účelem splnění cíle byly stanoveny dvě výzkumné otázky zaměřené na to, jaká je v ČR míra inflace (vývoj spotřebitelských cen) v porovnání s inflací Slovenska a jestli je vývoj míry inflace podobný ve všech státech V4, nebo jsou mezi těmito státy významnější rozdíly. Na tyto otázky přinesla odpovědi výsledková část a diskuze výsledků. Datové úpravy byly zpracovány v programu Excel, byly porovnány státy V4 a spotřebitelské ceny České republiky a Slovenska. Výsledky byly prezentovány v tabulkách a v grafu.

Cíl byl plněn. V kapitole výsledky byl prezentován vývoj spotřebitelských cen a vývoj míry inflace z let 2013-2020. Cíleno bylo na vývoj spotřebitelských cen ve vybraných odvětvích, a to pro Českou i Slovenskou republiku. Průměrná míra inflace byla sledována ve všech státech V4, přičemž vývoj inflace byl dále porovnáván, a to i prostřednictvím základních statistických charakteristik dat (minimální a maximální hodnota, směrodatná odchylka, průměr a medián). Nejlepší míru inflace ve sledovaném období v průměru mělo Polsko, a to 1,1 % a Slovensko s 1,2 %. Nejnižší průměrnou míru inflace za dané období mělo Polsko, a to -0,7 % v roce 2015, o rok později mělo nejnižší míru inflace Slovensko (-0,5 %). Polsko si od roku 2013 do 2016 vedlo dobře, protože mělo velmi nízkou míru inflace. Od roku 2017 míra inflace

stoupala o více než 1,5 %, na 1,6 %, od té doby se inflace každý rok zvedla o více než 1 %, v roce 2020 až na 3,7 %. Takto rychlý nárůst míry inflace není pozorován v žádném státě V4. Celkově od roku 2016 se míra inflace zvyšovala u všech států přibližně o 1-1,5 %.

Další výzkum by měl být zaměřen na sledování vývoje míry inflace v letech 2000-2013, abychom zjistili, jak s inflací zahýbala hospodářská krize v 2008. Zároveň bude vhodné, na nových datech za rok 2020 a 2021 sledovat změny ve vývoji míry inflace na základě působení krize způsobené COVID-19. Další práce se bude zabývat vývojem ekonomiky a dalšími pozitivními a negativními vlivy dalších ukazatelů. Situace bude rozebrána více dopodrobna a přidány budou ostatní spotřebitelské ceny ve všech státech V4, a i další státy pro srovnání.

Reference

- AGHABARARI, L., GUETTLER, A., NAEEM, M., VAN DOORNIK, B., 2021. Is there help indeed, if there is help in need? The case of credit unions during the global financial crisis. *Economic Inquiry*, 59(3), 1215-1233.
- ALBULESCU, C. T., PEPIN, D., 2018. Monetary integration, money-demand stability, and the role of monetary overhang in forecasting inflation in CEE countries. *Journal of Economic Integration*, 33(4), 841-879.
- ALIU, F., NADIROV, O., NUHIU, A., 2021. Elements indicating stock price movements: The case of the companies listed on the V4 stock exchanger. *Journal of Business Economics and Management*, 22(2), 503-517.
- DRYGALLA, A., 2020. Switching to good policy? The case of Central and Eastern European inflation targeters. *Macroeconomic Dynamics*, 24(8), 2104-2128.
- EUROPEAN COMMISSION [online]. Evropská komise [cit. 08. 04. 2021]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00118/default/table?lang=en>
- FALZON, J., VELLA, J., 2021. European banks and risk management: Did the 2008 financial crisis have any impact? *Journal of Risk Management in Financial Institutions*, 14(1), 84-95.
- INFLACE, SPOTŘEBITELSKÉ CENY, 2021. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 02. 04. 2021]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/inflace_spotrebitelske_ceny
- KADERABKOVA, B., JASOVA, E., HOLMAN, R., 2020. Analysis of substitution changes in the phillips curve in v4 countries over the course of economic cycles. *International Journal of Ecocomic Sciences*, 9(2), 39-54.
- KHAN, N. S., 2020. Spillover effects of trade shocks in the Central and Eastern European and Baltic countries. *Journal of Economic Integration*, 35(1), 39-68.
- LANGLEY, P., 2021. Economy and society in COVID times. *Economy and Society*, 50(2), 149-157.
- MAKROEKONOMICKÁ PREDIKCE ČESKÉ REPUBLIKY, 2020. [online] *Ministerstvo financí ČR, odbor Hospodářská politika*. [cit. 01. 04. 2021]. ISSN 1804-7971. Dostupné z:

<https://www.mfer.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2020/makroekonomicka-predikce-zari-2020-39418>

PRAZAK, T., 2019., Macroeconomic determinants of corporate financial distress. *2nd International Conference on Decision Making for Small and Medium-sized Enterprises*, 205-211.

SAVAI, M., KISS, G. D., 2017. Examination of indicators determining the rate of government debt comparative analysis of the V4 and gips countries using one-step dynamic panel regression. *Public Finance Quarterly-Hungary*, 62(4), 444-461.

TKALCEVIC, A., KOLODERA-SCHMIEDECKE, I., 2020. The january effect in the aftermath of financial crisis of 2008. *Ekonomiski Pregled*, 71(6), 557-578.

URIBE, M., 2020. Financing COVID-19 deficits in fiscally dominant economies: Is the Monetarist arithmetic unpleasant? *East Asian Economic Review*, 24(4), 417-440.

VSTUPNÍ OBJEKT – VDB, 2021. *Indexy spotřebitelských cen podle klasifikace ECOICOP–bazický index*. [online]. [cit. 01. 04. 2021]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsfpage=vystupobjekt&z=T&f=TABULKA&skupId=2218&katalog=31779&pvo=CEN083A&pvo=CEN083A&evo=v2504_!_CEN-SPO-BAZIC2015-ER_1

VÝVOJ INDEXOV SPOTREBITEĽSKÝCH CIEN OPROTI ROVNAKÉMU OBDOBIU MINULÉHO ROKU, ŠTVRŤROKY, 2021 [online]. [cit. 01. 04. 2021]. Dostupné z: Vývoj indexov spotrebiteľských cien oproti rovnakému obdobiu minulého roku, štvrťroky [sp0010qs] - DATAcube. (statistics.sk)

ZIVKOV, D., KOVACEVIC, J., LONCAR, S., 2020. Is inflation a monetary phenomenon in the east european economies? Multifrequency bayesian quantile inference. *Economický Casopis*, 68(8), 787-810.

Kontaktní adresa autorů:

Zuzana Matušková, Ústav znaleství a oceňování, Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích, studentka bakalářského programu, Okružní 517/10, 37001 České Budějovice, Česká republika, e-mail: 26406@mail.vstecb.cz

Ing. Eva Kalinová, Žilinská univerzita v Žiline, Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, Slovenská republika, e-mail: kalinova@mail.vstecb.cz